Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Prenumerera på

SVITHIOD.

N:r 2.	Annonspris: Pr ruta om 5,5 c/m höjd och 6,5 c/m bredd: inländska annonser Kr. 5.—, utländska Kr. 10.—	Den 13 Januari 1894. Utgifves hvarje Lördag. WALD. ZACHRISSONS FÖRLAG. Byrå: Köpmansgatan 34, Göteborg.	Prenumerationspris: postbefordringsafgift inräknad helt år . . . . . Kr. 4.— trefjärdedels år . » 3.25 halft år. . . . » 2.25 kvartal . . . . . » 1.25	Lösnummer: 10 öre.

Prenumeration emottages äfven i hvarje bokhandel samt hos "SVITHIODS" kommissionärer. Bokhandelsdistributörer: Wettergren & Kerber, Göteborg.

FRÖODLINGENS FRÖHANDEL, Göteborg.

Rödklöfver af amerikanskt frö.

Rödklöfver af svenskt eller schlesiskt frö.

Tillförlitligaste kontroll.

Se nu utkomna priskuranter!

Santina

af *Konrad Telmann.*

Öfvers. för Svithiod af *Ellen Wester.*

(Forts. fr. N:r 1.)

»Jag blef snart god vän med mitt värdfolk. Ni vet, hur oskyldigt tillgängliga dessa söderns stora barn äro, och hur snart man blir invigd i deras sorger och fröjder, nästan utan att spörja dem därom; hur innerligt de taga del i allas öden, och hur svårt det är att dölja något för deras godmodiga nyfikenhet. Sor Bernardo Mortellini var en präktig karl. I rak motsats till sina landsmäns traditionella lättja, hvilken förresten snarare existerar i nordboars inbillning än i verkligheten, var han den flitigaste, mest idoge arbetare och unnade sig knappast hvila från morgonens första gryning till dess natten sänkte sig ned. Men så fans ej heller på hela ön någon vingård, som befann sig i bättre kultur eller gaf större inkomst än hans och det var Sor Bernardos stolthet. Han var dessutom nykter och förnöjsam, rökte gärna, spelade om söndagarne Morra eller Boccia med sina grannar, var en from katolik och såg på lifvet så ljust och så gladt som det var möjligt. Sora Lucia, hans hustru, hade jämte sina många utmärkta egenskaper det felet att ha en alltför talande tunga; ett fel, som ofta vidlåder söderns kvinnor när de hinna till mogen ålder och deras kroppshyddor tilltaga i omfång, som fallet var med hennes, fastän hon rakt icke kunde förstå, hur det gick till, eftersom hon i sin egen tanke egentligen lefde af luft och solsken. Hon såg däri en pröfning, som den kära Gudsmodren pålagt henne och arbetade så flitigt, hon förmådde, ehuru detta ej gick för sig utan mycket pustande och stönande. Det var endast när hon efter middagen satt sig till hvila i den stora gula fåtöljen, hvilken var klenoden i deras annars enkla husgeråd, som hon under de närmaste timmarna var svår att locka upp igen.

»Dessa förträffliga menniskors stolthet var deras enda dotter Santina och de hade ej skytt några offer för att åt detta underbarn gifva en uppfostran, som annars blott tillkommer fint folks barn. Santina hade nu i två års tid varit i en berömd flickpension i Neapel, föräldrarna hade vid den heliga Påskfesten varit och besökt henne, och de kunde ej nog förtälja, hvilket under af dygd och lärdom hon blifvit; hur fint och sedesamt hon förstod att skicka sig, så att man nästan icke kunde känna igen henne och visst aldrig skulle behandla och betrakta henne som Santina Mortellini, vinbondens dotter. Nu var hennes uppfostran snart afslutad, och för de om dotterns framtida välgång angelägna föräldrarna framställde sig nu frågan, hur man skulle få flickan passande gift. Vi talade alltid om henne när vi under de ljumma sommaraftnarna sutto tillsammans på husets lilla terrass, Sor Bernardo rökande, Sora Lucia spinnande och jag drömmande, lättjefull som jag oftast var det under mina ferier på denna lycksalighetens ö. Men därigenom blef jag så småningom invigd i alla de goda menniskornas planer och bekymmer och frågades ofta till råds om saker, hvarom jag aldrig i lifvet haft något begrepp. Så skulle jag äfven vara behjälplig att afgöra, om Carlo Brunelli, den rike men redan något ålderstigne vinbonden i Lucco Ameno eller Pietro Giorgi, sonen till den gamle berömde Giacomo Giorgi i Forio, vore den mest lämplige friaren till Santina. Af hela skaran ogifta och giftasfärdiga unga män på ön voro dessa de mest framstående, och de ende som kunde anstå Santina. Det gjorde ingenting till saken, att ingendera af dem ännu visat ringaste lust att uppträda som friare till flickan och ingen aning hade att man anställde jämförelser mellan dem för att afgöra, hvilken af dem som kunde erbjuda största garantierna för Santinas lycka. Det låg ej inom möjlighetens gränser för de goda föräldrarna att tänka sig, att icke hvarje giftasvuxen man på ön skulle anhålla om Sor Bernardos dotters hand.

»Jag måste tillstå, att ju mera jag hörde Santinas lof sjungas, desto mera misstrogen blef jag i afseende på hennes skönhet och öfriga goda egenskaper och jag tänkte ej med det minsta nöje på utsikten till umgänge med denna säkert ytligt halfbildade unga flicka, som ryckts ur sina enkla och ärliga föräldrars förhållanden. För öfrigt tänkte jag ej mycket därpå. Hvad jag hörde om Santinas giftermål lät jag gå in genom ena örat och ut genom det andra och tänkte just ej på annat än att världen var sköu, och att till och med en så bedröflig företeelse som jag, kunde njuta däraf. Mitt stilla lif var det mest bedårande i världen. När jag gick genom den långa vinöfverskuggade gången, som till venster om huset gick längs bergssluttningen, nådde jag snart min älsklingsplats, en löfhydda, från hvars svala halfdunkel jag hade en ljuflig utsikt öfver den leende trakten. Nedunder mig lågo Lucco Amenos hvita hus som lågo på den lavaström, som bildar öns nordvestra spets, och därbredvid den heliga Restitutas, Ischias skyddspatronessa, kyrka och kloster. Där sutto vid stranden byns vackra flickor, pratande och sysselsatta med halmflätning. Männen drogo ut på fiske eller släpade barbenta sina båtar hem uppför den klippiga stranden. Dessa menniskors hela fredligt-sorgfria tillvaro bredde sig för mina ögon. Och gick min blick vidare ut öfver hafvet, hvari jag dag efter dag såg solen sjunka, medan vesterns himmel glödde och skimrade så som ingen målare förmår återgifva, såg jag kusten bada sig i det blånande hafvet ända långt bort, där den förtonade sig i trollsk otydlighet. Här tillbringade jag större delen af mina dagar arbetande, läsande, diktande och drömmande. En mera välsignad hvilotid kunde jag ej önska mig.

Så kom sensommaren öfver mig, utan att jag anade det, drufklasarna i Sor Bernardos vingårdar lyste i guld och purpur, kurbitserna gulnade bland den yppiga grönskan, och Sora Lucia prydde mitt bord med så många soliga persikor och platta, dunkelblåa

Forts. å omslagets tredje sida.

PRENUMERERA i tid å posten eller i bokhandeln å SVITHIOD!

SVITHIOD.

Illustrerad tidskrift, utkommande hvarje lördag.

N:r 2. | Lördagen den 13 Januari. | 1894.

Sigrid Eliason.

Det finnes en del sceniska konstnärinnor, som med ens spela sig in i publikens hjärtan, och som äfven förblifva därinne. En sådan konstnärinna bör besitta talang, skönhet, liflighet, ett otvunget uppträdande och framför allt vara naturlig i sitt återgifvande af personen, hon har att framställa. Till det sista hör att hon lifligt sätter sig in i situationerna, omsorgsfullt studerar den sceniska personlighetens individualitet och återgifver bilden verklig, helgjuten och formfulländad.

En sådan konstnärinna är fru Eliason, Göteborgs teaters förnämsta skådespelerska. Hon har visat sig uppfylla alla de kraf, en nogräknad och kritisk publik kunnat sätta på hennes förmåga, och har sålunda äfven vetat infria de förhoppningar, man redan vid hennes första inträdande på konstnärsbanan hyste i afseende på hennes talang.

Det är utan gensägelse en njutning se fru Eliason återgifva en roll, den må nu vara stor eller liten; hennes spel drager ovillkorligen publiken med sig och den tjusning hela hennes apparition bereder ögat, bidrager äfven i sin mån till ernående af ett sådant resultat.

Tvenne sidor af sitt konstnärsskap har Fru Eliason lagt i dagen. Den ena däraf visar sig i hennes utförande af Ofelia i Hamlet, den andra och hufvudsakligaste, den, hvilken kännetecknar hennes framställande af karaktersroller i de moderna komedierna, isynnerhet sådana, hvilka hafva en underström af allvar. Och dessa sista äro nog de, som mest ligga i konstnärinnans genre, och hvilka hon framför allt borde egna sig åt.

Fru Eliason är Stockholmska. Hon gjorde sina lärospån hos Josephson på dåvarande Nya teatern, där hon under ett år var elev. 1886—87 var hon engagerad hos Engelbrekt under hans turné, 1887—88 å Vasateatern och har därefter tillhört Lindbergs och nu senast Ranfts sällskap.

Bland de många roller Fru Eliason utfört vilja vi här särskildt påpeka följande: fru Elvsted i Hedda Gabler, Ofelia i Hamlet, Helga i Geografi och Kärlek, Karin i För tidigt, Kitty i Sodoms undergång, Lena i Tofslärkan, Prefektfrun i Sällskap där man har tråkigt, Paula i Ett silfverbröllop och Elsa i Ett ungkarlshem — en roll, hvilken fru Eliason säger sig med förkärlek hafva omfattat.

Det må vara oss förunnadt såsom vår mening uttala, att fru Eliasons rätta plats är på Dramatiska teatern i Stockholm. Så stor förlust för Göteborgspubliken det än vore att mista henne, skulle vi dock för hennes egen skull gärna vilja se henne förflyttad till Sveriges förnämsta scen. *Hg.*

Den sisle mannen.

af *C. M.*

Slutligen, efter många århundraden, fanns endast *en* man till här på jorden, och i enlighet med förutsägningarne var han en skönhet såväl i kroppsligt som andligt hänseende. Redan vid sexton års ålder hade han förvärfvat sig all den lärdom, som dåtidens visa kvinnor, hvilka varit hans lärarinnor, mäktat meddela. Endast *en* hemlighet var ouppenbarad för honom och nu var tiden kommen för kungörandet däraf.

Tidigt på morgonen af hans sjuttonde födelsedag väcktes unge Omega utaf tonerna af en ljuf musik, under det att sköna kvinnoröster sjöngo om hans storhet och deras egen underdånighet. På denna dag skulle den sista droppen af vetande blifva honom meddelad, och samtidigt skulle han utropas till konung öfver alla jordens kvinnor. Klädd i hvita kläder ledsagades han till det stora torget, hvarest ceremonierna skulle ega rum. En skara sköna flickor dansade framför honom. Andra strödde blommor på hans stig. På båda sidor om den väg, han passerade, voro kvinnor uppställda, vackra som gudinnor, hvilka kastade offer för hans fötter.

Sedan man kommit till torget uppstämde alla kvinnorna en sång under det att Omega gick fram till plattformen, på hvilken tolf drottningar med kronor på sina hufvuden och klädda i hermelinsmantlar, sutto på tolf troner, ordnade i halfcirkel kring en tron af sådan dyrbarhet, att världen aldrig förr sett en dylik. Då han satt

sig på tronen lade de tolf drottningarne ner sina kronor för hans fötter, kastade af sina mantlar och knäföllo inför honom. Omega bad dem stiga upp och talade:

»Ni har nu att för mig förkunna världens hemlighet. Det är så förordnadt och jag vill ej vänta längre.»

Drottningarne knäföllo åter, under det att hela församlingen afsjöng en högtidlig kantat.

»Säg mig först om det är sannt att jag är den ende mannen på jorden?»

»Det är sanning, ädle konung.»

»Och huru många kvinnor finnas där?»

»Ni ser dem alla framför Er, mäktige härskare; vi äro här samlade från alla delar af jorden för att bringa Er vår hyllning. Vi äro tusen på en när.»

»Men hur kommer det sig att I ären så få? Har jag icke lärt af historien att världen för århundraden sedan var befolkad af hundratals millioner? Hvar äro deras efterkommande?»

»Store konung, detta är den hemlighet, hvilken oss är anförtrodd att meddela Er.»

»I sådant fall befaller jag att densamma strax må blifva för mig uppenbarad.»

Vid denna befallning bugade sig den ena drottningen, den visaste och skönaste af dem och sade:

»Vet, mäktige härskare, att för årtusenden sedan, då världen var full af manliga varelser, lärde vesterns kvinnor hela jordens kvinnor huru de skulle skaka af sig männens tyranni. Därefter betraktades kvinnorna som männens jämlikar. Alla näringsgrenar öppnades för dem. De hade samma rättigheter som männen och blefvo lagstiftare. De predikade och gjorde affärer i aktier. De blefvo rika, mäktiga och — fördärfvade. Vid den tidpunkten uppträdde de äfven som friare och skämdes icke om deras anbud tillbakavisades.

»Några århundraden gingo och vesterns kvinnor voro icke längre tillfredsställda med att vara mannens jämlike. De ansågo att så länge de voro det hade de att bära all världens vedermöda *jämte* mannen, och detta behagade dem icke. Därför beslöto de att behålla likhetens privilegium men att lemna allt ansvaret åt männen. Åh, konung, detta beslut var början till allt det onda.»

»Gå på», sade Omega, som blef intresserad.

»Männens skefva idéer om ridderlighet vid den tidpunkten gjorde det lätt för kvinnorna att sätta planen i verket. De voro så älskliga och talangfulla, kunde tala om konst på så många språk, hade så höga vyer och besutto så hög kultur att männen, då de funno hvilket omätligt svalj där i själfva verket fanns emellan dem, blefvo deras lydige slafvar. Kvinnornas fordringar ökades långt hastigare än de kunde tillfredsställas af de män, som från morgon till kväll voro sysselsatta med att förse dem med musik, målning, kläder, förströelser, böcker och annat mera. Efter sådana dagar af strängt arbete hade männen hvarken tid eller böjelse att upprycka sig till den intellektuella ståndpunkt, på hvilken deras hustrur och döttrar stodo, och resultatet blef, att hvart och ett af de följande århundradena såg kvinnornas upphöjning och männens förnedring.

»För omkring tusen år sedan var kulmen uppnådd. Kvinnorna voro de härskande. De voro i fysiskt hänseende fullkomliga, och i andligt så väl utvecklade, att det var omöjligt för männen att förstå dem, ty dessa senare hade med tiden nästan blifvit maskiner, maskiner att förtjena pengar; de voro bleka, utmärglade, med hängande skuldror, småväxta och lungsiktiga. De kunde intet, läste intet, talade om intet, tänkte på intet annat än att hopa guld på guld — alltid för kvinnorna. Ifriga bemödanden gjordes visserligen af de lagstiftande kvinnorna att rycka upp särskilda individer af män, hvilka tycktes lofva mera än andra, men det var för sent. Århundraden af girighet hade hopplöst förslöat den manliga befolkningens intellektuella förmögenheter.

»Det var vid denna tid, Ers Majestät, som den stora straffdomen började komma uppå kvinnorna för deras dårskaps skull. De hade satt sig upp öfver männen, de hade undgått ansvaret för lifvets börda, men de kunde icke undgå den stora naturliga lagen, som reglerar proportionen mellan de begge könen. Vetenskapen hade förutsagt vår naturs beständiga tendens att frambringa allt mer och mer fulländade varelser. Och denna tendens visade sig allt tydligare. Den tilltagande mängden af kvinnobarn blef allt mera oroväckande. Proportionen mellan män och kvinnor försvann.»

Omega skrattade hjärtligt. »Hvilket lustigt skämt, världen blef öfverfull af kvinnor, man började väl utdela premier för manliga barn?»

»Ers höghet har fullkomligt rätt. Kvinnorna hade gått för långt, och ville gärna hafva sitt verk ogjordt om de hade kunnat. Priser utsattes för de bästa exemplaren af män. Stora summor gåfvos till föräldrar som hade söner, och till slut måste mångfifte införas såsom ett medel att afvända det onda. Och dock, trots allt, fortfor födseln af döttrar i stället för af söner. Millioner kvinnor dogo ogifta, och befolkningen började utdö med fasansfull hastighet. För hundra år sedan hade jorden endast en kvart million innevånare, af hvilka knappast niohundra voro män. Profetian om det manliga släktets utslocknande gick i fullbordan.

»Långt före detta hade allt arbete, äfven det simplaste och mest ansträngande, gått öfver i kvinnornas händer, ty det fanns inga andra därtill. De få män, som funnos, var man så aktsam om, att de gingo under vakt och behandlades på de olika ländernas bekostnad som kostliga exemplar af menskligheten.

En nation räknade sin rikedom icke i guld eller ädla stenar utan i det antal män, den egde. Bittra strider uppstodo med anledning af oenighet vid eganderätten af män, och kvinliga arméer kämpade fasansvärda bataljer för att söka från motparten vinna manligt element. Snart blefvo förhållandena så, att endast jordens drottningar, kejsarinnor och kvinliga presidenter finge ega hvar sin individuella man. Vi tolf enkor, olyckliga härskarinnor öfver jordens tolf nationer, voro de sista hustrurna.»

Vid dessa ord utbrusto de tolf drottningarne i tårar.

»I början af detta århundrade», fortfor drottningen, »sammankallades alla de visaste kvinnorna på jorden för att tillsamman lägga all deras energi i lösandet af problemet hur rasen skulle kunna räddas. Efter år af studium öfver detta ämne, under hvilken tid det sammanlagda antalet män reducerades från ett hundra till tio, kungjorde de till slut att det icke existerade något sätt, på hvilket frågan kunde blifva löst, ända till dess endast *en* man fanns kvar på jorden. De förklarade, mäktige härskare, att denne siste man skulle vara utrustad med större skönhet och större andliga egenskaper än någon man före honom varit det. Och det skulle ligga i hans makt att befolka jorden ännu en gång med en stark och lifskraftig ras af män och kvinnor.»

»Men lemnade de inga instruktioner till ledning för denne man i hans viktiga värf?» frågade Omega.

»Jo, herre, de skrefvo ett dokument, gömdt under förseglad lås, hvilket icke fick läsas af någon mensklig varelse förrän det blefve öfverlemnadt till den siste mannen på morgonen af hans sjuttonde födelsedag. Denna morgon är nu inne.»

»Och hvar är dokumentet? Lemna mig det genast,

jag vill läsa de ord, som de visaste af kvinnor lemnat efter sig.»

De tolf drottningarne uppstego från sina troner och skredo fram mot en granitpelare, vid hvars nedre ända befann sig en järndörr. Denna dörr öppnades af den förnämsta bland drottningarne, som gick in uti ett litet hvalf och strax därpå utträdde, bärande ett skrin af smidt, massivt guld. Bugande sig till marken satte hon ner skrinet för Omegas fötter och lemnade honom en gyllene nyckel.

»Häri finnes dokumentet, ärvördige konung, ni har att öppna och läsa.»

Full af otålighet öppnade Omega skrinet och uttog därur ett papper, betäckt med främmande ord, hvilka hans stora kunskaper dock tillät honom att strax uttyda. Hans ögon löpo öfver det skrifna och ett uttryck af förvåning gaf sig tillkänna i hans ansikte.

»Hur många kvinnor sade ni det fanns på jorden?» frågade han.

»Tusen, på en när, alla stå de inför dig.»

»Men hur kommer det sig då att detta dokument angifver att antalet kvinnor vid mitt uppträdande skulle vara precis dubbelt så många?»

Drottningarne rådgjorde sinsemellan innan de svarade. Därpå framträdde en utaf dem.

»Det är sannt, det finnes verkligen andra varelser på jorden som skulle kunna kallas kvinnor, ehuru vi benämna dem kulis. De äro våra slafvar, ty sedan männen började försvinna från jorden har det blifvit ett bruk att årligen afskilja ett visst antal kvinnor, sämre lottade såväl i kroppsligt som andligt afseende, men egande nog styrka att förrätta nationernas strängare arbete. Hvar och en af oss har sin slaf.»

Omegas ansikte förmörkades då han hörde detta. Han sade slutligen:

»De vise kvinnornas ord säga att det är lemnadt fritt för mig att välja mina hustrur. Jag må taga en af er eller alla, ni hvilka äro utrustade med visdom och skönhet, men om jag så gör kommer endast döttrar att födas till världen, och det manliga släktet skall utdö. Å andra sidan må jag taga till hustru en eller alla af kulis, och i detta fall kommer söner att blifva frukten och världen blir än en gång befolkad. Jag vet icke hvilket jag skall välja, ty ordalydelsen förbjuder mig strängeligen att taga hustrur utaf båda klasserna.

Omega drog en djup suck och en tystnad uppstod i hela församlingen. De vise kvinnornas ord hade kommit till dem som ett svårt slag. Slutligen steg den förnämsta af dem fram och frågade om de själfva finge läsa dokumentet. Omega öfverlemnade det och de sågo att innehållet var sådant, han kungjort det. Kastande sig ner framför honom utbröto de i gråt och deras sköna kroppar skälfde af sorg och smärta.

»Låt mig se dessa kulis» sade Omega. Och fram fördes ett kompani förkrympta varelser, hvilka knäföllo framför honom. Ingen kontrast skulle kunnat varit större och mera oangenäm än den mellan dessa två slag af kvinnor. På den ena sidan voro under af skönhet, fullkomlighet i ansikte och kropp, öfverlägset allt hvad manligt öga någonsin skådat, och på den andra den gräsligaste fulhet, knotiga lemmar, rinnande ögon, utvattnade anletsdrag.

Omega vände sig från den ena klassen till den andra och skakande på hufvudet sade han:

»Måste jag välja i dag?»

»Lagen säger att Ni icke är tvungen göra edert val före eder tjugonde födelsedag.»

Omega besinnade sig ett ögonblick. Därpå inföll han:

»Låt samma församling komma framför mig om ett år från i dag. Jag vill försöka att till dess träffa mitt val.»

Ett år senare kommo de åter — de sköna kvinnorna och de afskyvärda kulis. Åter skakade Omega på hufvudet.

»Jag kan ännu ej besluta mig, jag väntar ett år till.»

Vid slutet af andra året uppträdde Omega framför de tolf drottningarne, hållande i sin hand ett förseglad konvolut. Det stora torget var fylldt med knäböjande kvinnor — på den högra de, hvilka voro sköna, och som skulle föda honom döttrar, på den venstra de, hvilka voro fula, men som skulle återbefolka jorden. Vändande sig till drottningen sade Omega:

»Jag har skrifvit mitt beslut i detta kuvert. De visaste af er skola strax läsa det, och innehållet skall kungöras för alla världens kvinnor.»

I det Omega sade detta öfverlemnade han kuvertet till den visaste drottningen, men i detsamma darrade hans hand, och liksom handlande af en impuls, starkare än hans vilja, tog han papperet tillbaka, ref det i stycken och utropade:

»Nej, jag vill icke besluta mig ännu; jag vill vänta ett år till.»

På morgonen af Omegas tjugonde födelsedag härskade bland alla jordens kvinnor en oro, till hvilken maken aldrig förr blifvit skådad. Det var omöjligt för Omega att dröja längre. Om ett par timmar skulle det blifva kändt antingen drottningarne eller slafvarne skulle triumfera, antingen menniskorna skulle utdö eller ej. Under de tre år som förflutit sedan konungen tillträdt makten hade han utvecklats till full manlighet och skönhet. I hans person var förenadt Herkules styrka, Apollos skönhet, Solons vishet och Leanders passioner. Han förstod till fullo sitt ansvar gentemot framtiden och han underskattade icke sina skyldigheter mot sig själf och mot sina medmenniskor. Efter lång besinning hade han ändtligen kommit till ett beslut, som icke fick rubbas. Han blickade lugnt på den församlade mängden och såg de kvinnor, som skulle blifva hans och de, som icke skulle blifva hans Vändande sig till den vackraste drottningen — och de voro alla vackra denna morgon — hviskade han något i hennes korallfärgade öra. En märkelig färgskiftning — var det af glädje eller sorg? — syntes på hennes sköna ansikte, och skridande fram meddelade hon hvad hon hört till de öfriga drottningarne. Dessa i sin tur framburo beslutet till de församlade, hvarpå alla på en gång utropade:

»Konungen har valt rätt, länge lefve konungen!»

Nu är frågan: hur valde konungen?

★ ★ Prenumerera på Svithiod! ★ ★

Naturfolkens räknekonst.

Naturfolkens räknekonst är i några få fall förvånande stor, men i de flesta torde den vara mycket inskränkt, långt inskränktare än vi i allmänhet föreställa oss. Exempel af förra slaget finna vi t. ex. hos infödingarna på Nikkobarerna i Indiska oceanen, som ha räkneord från 1 till 1,000, och Tongaöboarne i Stilla hafvet ha inhemska räkneord ända upp till 100,000. Men dylika fall äro som nämndt mycket få; det ojämförligt största antalet vildar äro mycket dåliga räknemästare. Ganska många kunna alldeles icke föreställa sig ett tal så stort som 100, ty det öfvergår fullständigt deras fattningsförmåga. I min ungdom läste jag

hos Hochstetter, att infödingarne på Nya Zeeland kunna räkna endast till 3, hvad där utöfver är heter hos dem »många». Det där tyckte jag var en eländigt usel räkneförmåga, isynnerhet då jag för jämförelse erinrade mig, att somliga kråkor äro så intelligenta, att de kunna räkna ända till 10, men nu få vi ytterligare veta, att redan 5 är ett tal, som icke har sitt motsvarande ord hos många vilda folkstammar i Sydamerikas skogar eller Australiens öknar. Georg Schweinfurth uppger, att de flesta af Afrikas folk i egentlig mening kunna räkna endast till 10; alla talförhållanden där utöfver måste klargöras för dem på åskådligt sätt.

Det är numera ställdt utom allt tvifvel, att menniskans ursprungliga räknemetod bestod uti att räkna med händernas och fötternas eller med andra ord fingrarnas och tårnas tillhjälp. Alltefter som räkningen verkställdes med *endast* en hand *eller* med båda händerna *eller* med både händer och fötter (d. v. s. deras fingrar och tår), utvecklade sig hos somliga folkslag femtalsräkningen, hos andra tio- och hos andra åter tjugutals-räkningen. Negrerna vid Senegal räkna 1, 2, 3, 4, 5, och därefter 5 och 1, 5 och 2 o. s. v. De äro alltså femtalsräknare. Den räknemetoden är den minst brukliga. Vanligare är däremot tjugutalsräkningen, som är regel i många språk och ännu i dag är i bruk här i vårt civiliserade Europa bland kelterna, från hvilka fransmännen fått sina besynnerliga tal sextio-elfva för 71, fyra tjugu för 80, fyra-tjugu tio för 90 o. s v. Det vanligaste, mest spridda räknesättet är emellertid tiotalsräkningen. Den har vunnit häfd hos de flesta folkslag, därför att den är den bekvämaste.

Som prof på vilda folkslags räknesätt må till sist nämnas, att tamanakerna vid Orinoko för 5 begagna uttrycket »hela handen», för 6 »en (finger) af andra handen», för 10 »båda händerna», för 11 »en (tå) af foten», för 15 »hela foten», för 16 »en (tå) af andra foten», för 20 »hela menniskan», för 21 »en (finger) af nästa menniskas hand», för 40 »två människor» o. s. v. När fastlandskaraiben skall uttrycka 20, säger han »en man», för 23 begagnar han uttrycket »en man och tre fingrar», för 25 »en man och en hand», för 30 »en man med två händer och en fot», för 40 »två män» o. s. v. När grönlandseskimån hunnit till 5, räknar han så här: 6 heter »första fingern på andra handen», 11 »första tån på ena foten», 16 »första tån på andra foten», 20 »hela menniskan», 21 »första fingret på första handen på andra menniskan», 60 »tre hela menniskor», 69 »fjärde fingret på andra handen på fjärde menniskan», 97 »andra tån på andra foten på femte menniskan» o. s. v. i samma stil.

Anton Stuxberg.

Nordisk teater i Italien.

Teatertruppen Paladini-Talli, som för närvarande uppträder på teater Valle i Rom, har på sista tiden försökt att införa arbeten af de mest bekanta nordiska författarne på den italienska scenen. Försöket har hittills misslyckats med undantag af Gengangere af H. Ibsen, som under förra säsongen väckte rätt mycket intresse och ansågs värdigt den italienska scenen. Ibsens öfriga arbeten, hvaribland Hedda Gabler, Byggmester Solness m. fl. hafva gjort fullständigt fiasco och alldeles afskräckt teaterpubliken för allt hvad som kommer deruppe ifrån norden. A. Strindberg, som här går för en af Ibsens efterföljare, gaf vid uppförandet af Fadren kritiken en god anledning till att riktigt slå ner på dessa så kallade »teatermissfoster», hvilka komma att helt och hållet ruinera teatern, om man ej snarast möjligt upphör med dylika experiment. Publiken mottog således Björnstierne Björnsons »Falliten» med en berättigad fördom, då stycket för första gången gafs på denna teater Onsdagen den 29 förlidne November.

Man märkte dock strax, att man denna gång ej hade att göra med de föregåendes metafysiska problem, utan att detta var ett stycke af den moraliska sorten, som passade för familjen. Helst som finansen är en hvardagsfråga under den ekonomiska kris, som för närvarande hemsöker Italien. Öfverraskningen, att en gång finna något utländskt som man kunde förstå, gjorde sannolikt ej minst till att »un fallimento» af Björnson blef jämförelsevis vänligt mottaget på den italienska teatern. För att gifva ett bättre intryck af omdömet bifogas kritiken ur »Donchisciotte di Roma» af den 30 November 1891 i öfversättning: »Teatertruppen Paladini-Talli, teatern Valle, uppförde i går afton »un fallimento», en konkurs-komedi i 3 akter af Björnstierne Björnson (originalet är i 4 akter), öfversättning och omarbetning är af Dorrier och Partocci Fontana. Stycket gjorde fullständig lycka. Artisterna blefvo efter hvarje akt framkallade och applåderade. I afton gifves samma pjes. Kritiken återtager efter att i korta ordalag hafva uppräknat styckets innehåll: »Detta drama som har en smula af litet af hvarje, enformighet, långtråkighet, uppriktighet, och mer eller mindre goda tablåer (scener), hvilka dock göra ett godt intryck, är ej af den beskaffenhet att upphöja författaren till en ansenlig rang, hvarken på grund af slutet, innehållet eller metoden. Man spårar ej individualitet i detta arbete. Björnsons öfriga poetiska, filosofiska, dramatiska och sociala arbeten vittna dock om en stor vetenskaplig och konstnärlig personlighet. I Tyskland, Ryssland, England och Frankrike, der Björnson är öfversatt, kommenterar, illustrerar och beundrar man honom. Är det nu riktigt, frå-

gas, att en sådan personlighet förefaller att vara en helt vanlig författare?»

Härpå svarar Björnson själf. I Frankrike, där man nyligen uppfört »une Fallite» på »Theatre libre», var kritiken ungefär densamma som här i Italien.

Björnson beklagar i ett bref till Figaro i anledning häraf, såväl den vidtagna förändringen af hans arbete, som valet af en komedi, skrifven 20 år tillbaka. Jag tror ej att stycket skulle vinna mycket vid att representeras i sin helhet, men Björnsons klagan är berättigad, ty när det gäller en författare med en så eminent plats i världsliteraturen, bör man först och främst vara nogrann, i synnerhet vid en första representation; likaledes bör man välja det arbete, som bäst karakteriserar honom. Det förefaller mig att man vid dessa berömvärda företag, som gå ut på att låta de mest beryktade utländska arbeten passera vår scen, gå tillväga på ett mindre allvarligt, för att ej säga obildadt, sätt.

Rom i December 1893. *S. K.*

Helsingborg och ångfärjan.

Från det framåtskridande, lifskraftiga samhället vid sundets leende stränder, Helsingborg, lemna vi i detta nummer tvenne bilder, den ena en vy tagen från hamnen med ruinen Kärnan i fonden, gamla rådhuset strax nedom torget, till höger det stora hôtel Continental och till venster tullhuset; den andra bilden framställd i samma ögonblick, som ångfärjan är i beredskap att lägga in i sin hamn, som är synlig till venster.

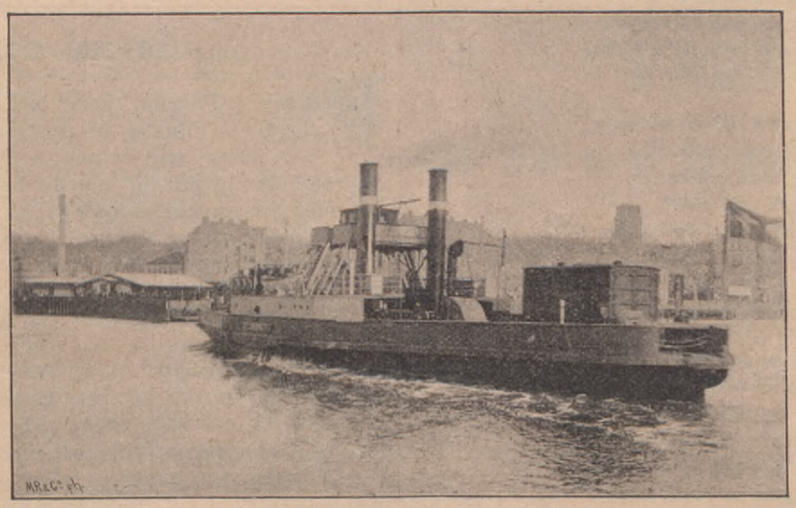

Det var ett viktigt skede i hela Sveriges kommerciella historia, då för ett par år sedan ångfärjetrafiken i sundet tog sin början. Sannt är visserligen, att det är våra vänner hinsidan sundet, som besörjer densamma, men ehuru större delen af inkomsten går i danska fickor, torde det icke kunna förnekas, att vårt eget lands affärslif genom ångfärjeförbindelsen fått ett icke obetydligt uppsving. Hela vagnslaster kunna numera sändas från yttersta kontinenten till polcirkeln utan omlastning, se der något, som man för ett par tiotal år tillbaka icke kunde tänka sig.

"Näsherrn."

Sägen från norra Halland.

För många år sedan lefde i Fjärås socken en stor godsegare. Hvad han hette, vet jag icke, men hans gods var beläget invid den vackra insjön Lygnern, och nästan allt socknens folk lydde under dess egare, som var en mäkta stolt, hård och grym herre.

Sträng ordning höll godsherrn bland sina underhafvande och till och med presten i församlingen måste vara hans lydige tjenare. Presten fick, t. ex., icke börja gudstjensten i kyrkan förr, än godsherrn var anländ, dröjde han än aldrig så länge.

Emellertid blef församlingens gamle kyrkoherde sjuk och en hjelpprest kom till socknen Denne var en ung, hurtig andans man, som tog sitt ansvarsfulla kall på allvar.

Första söndagen, han skulle predika, var kyrkan full af folk, som ville höra den nye predikanten. På bestämd tid skulle nu denne börja gudstjensten, då han af klockaren upplystes om, att det var presten förbjudet att börja predikan innan godsherrn var anländ och satt i sin bänk.

Den unge presten väntade en stund, men då icke någon godsherre afhördes, ansåg han det under en guds tjenares värdighet, att längre vänta för en enda menniskas skull; han gick lugnt upp i predikstolen och började predikan.

Andaktsfullt lyssnade åhörarne till den nykomnes kraftiga stämma och de väckande orden, då plötsligt ett häftigt buller uppstod vid ingången Det var godsherrn, som anlände och nu vredgad rusade fram, uppåt stora gången. Med de knutna händerna höjda mot mannen i predikstolen började han i hädiska ordalag, under förbannelser och svordomar, tillhålla predikanten hans uppstudsighet, därunder närmande sig predikstolen, i akt och mening att äfven handgripligen tillrättavisa den unge nykomlingen.

Men denne var en modig man och förlorade icke fattningen. I ett ljungande tal bemötte han godsherrns tillvitelser, förehöll honom det ogudaktiga uti, att så, som han, uppträda uti guds hus, och hotade honom med ofärd och evig fördömelse. Han steg ned från predikstolen och gick, under det hela församlingen satt i andlös fruktan och spänning, med utsträckta händer, uti hvilka han höll bibeln, emot tempelskändaren, allt under det han i guds namn befallde honom vika ur templet.

Ehuru den unge predikanten var af svaga kroppskrafter, men godsherrn en jätte, och därtill vildsint samt ännu aldrig tålt det minsta motstånd, tvingades denne senare dock nu att vika. Han förlorade helt plötsligt modet, vände sig om och flydde ur kyrkan, kastade sig i sitt ekipage och körde i ursinnig fart därifrån, medan den unge predikanten lugnt återtog sin plats i predikstolen och fullföljde den afbrutna gudstjensten.

Godsherrn fortsatte sin vilda färd från kyrkan och och därunder fylldes hans mörka själ allt mera af bäfvan och ångest öfver sitt uppförande i det vigda rummet. Den unge prestens ord ringde i hans öron och det stod med ens klart för honom, att han åsamkat sig guds vrede och straff för bruten kyrkofrid. Utom sig af skräck piskade han på hästarne och ilade fram genom den på Lygnerns södra sida befintliga, härliga barrskogen.

Han kände med sig själf, att lifvet hädanefter skulle blifva honom för tungt och han beslöt, att försvinna från jorden. Med fast hand tvingade han hästarne utför en

brant klippa vid stranden och störtade, med åkdon och allt, i Lygnerns djup. —

Men den förintelse, godsherrn trott sig gå till mötes, blef honom förnekad. Hans skugga måste i långa tider fridlös färdas omkring i de trakter, der han lefvat sin syndfulla lefnad. Många äro de, som skådat den fridlöses vålnad kringirra å godsets vägar, alltid åkande i det åkdon och efter de hästar, som begagnades vid den sista kyrkfärden. Långt in i senare tider hafva ensamme vandrare trott sig se det hemska ekipaget ljudlöst glida fram på vägarne kring Lygnern. — — —

Stället, der godsherrn körde ner i Lygnern, heter »näset» och i befolkningens minne går den olycklige kyrkofridstöraren under benämningen: «Näsherrn».

Jz.

Vira-termer

praktiskt tillämpade.

Ett faktum är att man föds till världen,
det hjälper inte, hur än man svär,
och om än usel är lefnadsfärden
så har man ändå ett starkt begär
att pröfva lyckan och tro, att lifvet
skall ge en allting, som det förmår,
men för det mesta så står det skrifvet,
att sitt begär man ej uppfyldt får!

På lifvets banor man djärft tournerar
och vet ej, hvilken man välja skall,
det hjälper ej, att man reflekterar,
man vinglar något i alla fall.
Till slut i fyrkanten man sig bockar
och får en tjenst i en lycklig stund,
man växer ur alla sina rockar,
då tjensten gör en så fet och rund.

En muntergök så en dag man råkar,
som håll emot det är bäst att ha,
ty han så listigt och muntert språkar,
att lätt man tror allt är godt och bra;
dock kanske blott han vill åt ens kassa
och väntar, tills man en faute begår.
»Om skalkar locka, så bör man passa»,
det är ett råd, som i mantal står.

Nog är det skönt att vid proppfull flaska
bland vänner njuta af glam och skämt,
men den, som blott uppå ett vill gaska
han blir en skåpsupare alltjämt!
En gask är skral, sägs, med trenne knektar,
det möjligt är, men jag tror ändå,
att fins det knektar och ljuflig nektar,
knappt bättre gask står det till att få.

Det sägs att lifvet uppå en pinne
det är att solo dess vägar gå,
men har för giftas man lämpligt sinne,
så är nog bäst ta en gask på två.
Hvem vet, när året har gått till ända,
om ej en lusgask ser dagens ljus,
som himlen endast har velat sända,
att bringa tur till ens hem och hus!»

Till hemmets trefnad ock glädje hörer,
om än ej jämt man har trumf på hand,
att tacksamt mottaga fabrikörer,
som titta till en gång ibland.

Att ge, mer saligt än ta lär vara,
men att ge rätt båd' åt den och den
är bäst, ty annars man lätt i fara
kan råka att få ge om igen.

Det är nog bra till att pengar spara
och låsa in dem i säkra hvalf,
dock bör man, fast det nog dyrt kan vara,
sig köpa kossa, ja äfven kalf.
Man aldrig högmod bör nå'nsin nära
ty det kan ända till stor förtret,
och om affärerna ej sig bära,
är bäst att tvärt lägga sig för bet.

Ja, är man blygsam i denna världen,
bekänner kort blott, hvart än det bär,
så är man trygg, att på lefnadsfärden
man aldrig råkar uti misère;
och är man nöjd, kan man lätt nog vira
kring fingret ödet och spränga berg,
hur lifvets skuta se'n än må gira,
ens anlet' skiner i högsta färg!

K. A. Cervin.

En god cigarr.

Fadren: »Vilhelm, kom hit! Jag hör att du har rökat.» (Vilhelm är tyst som muren) »Kom nu och svara mig sanningsenligt. Det blir värre för dig om du ljuger än om du bekänner sanningen. Är det sant att du har rökat?»

Vilhelm: »Jag tror att jag gjort det.»

Fadren: »Godt. Nå min gosse, tycker du inte att du nästan är för ung att röka?»

Vilhelm: »Jo, jag tror jag är det, men» — (gråter) — »slå mig inte.»

Fadren (vänligt): »Jag skall inte klå dig Jag tror för min del att när en liten gosse verkligen vill röka så bör han få sin vilja fram. Nå, hvilket föredrar du — en pipa, en cigarrett eller en cigarr? Du får välja.»

Vilhelm (snyftande): »Jag tror inte jag vill ha' någondera.»

Fadren: »Jo visst. Om en liten gosse röker så bör han göra det i sitt eget hem. Jag tänker att en god, stor, mörk cigarr just skulle vara hvad du föredrar. — Maria, var god tag hit den där cigarren som ligger på mitt skrifbord!»

Modren (kommer med cigarren): »Johan, det är inte rätt låta Vilhelm röka; det kan kanske döda honom.»

Fadren: »Kära du, lemna det där åt mig. Det är enda sättet att bota honom. Nå, här är en bra stor cigarr, som jag skaffat mig för ändamålet. Sitt ner i länstolen, lägg upp benen på bordet och *njut*. Lina! en tändsticka!»

Vilhelm: »Men, pappa, jag vill helst inte» — —

Fadren: Åh! blygs inte för mig» — (snoppar cigarren och stryker en sticka.) »Här har du eld.»

Vilhelm: »Jag blyges så vådligt att röka — puff — i pappas närvaro.»

Fadren: »Ej att skämmas för. Nå, hur smakar det?»

Vilhelm: »Kan jag ej få gå — puff — ut och röka? Det är så löjligt — puff, puff — att pappa skall stå så där och titta på mig.»

Fadren: »Löjligt! Ha, ha! Du vill gå ut?» (alvarsamt.) »Nej min gosse, du skall stanna här i rummet och efter som du helst vill vara ensam så skall jag lemna dig men» — (hotande) — »om, då jag kommer igen,

cigarren icke är utrökt så vankas det smörj. Har du förstått?» (Han går in till sin hustru)

Modren: »Nå, hur mår han därinne?»

Fadren: »Han hade just börjat att blifva blek när jag gick. Men pojken är verkligen inte illa. Han bolmade på som en major. Ha, ha! Han kommer att bli den sjukaste pojke i sta'n i kväll. Jag förmodar han dröjer i det längsta innan han röker igen.»

Modren: »Stackars lille Ville!»

Fadren (efter en kvart): »Jaha! Jag får väl gå och se hur han befinner sig. Det blir nog bäst, Maria, att du skickar honom till sängs. Han kan väl knappt gå för sig själf vid det här passet tänker jag.» (Återkommer till Vilhelm): »Godt, jag ser af askan att du har rökat ut cigarren. Hur mår du? Lite blek om nosen, hvad? Vill väl krypa till kojs strax kan jag förstå?»

Vilhelm (rodnande): »Nej — pappa.»

Fadren: »Ämnar du säga att du rökat den där cigarren utan att ha' blifvit sjuk?»

Vilhelm: »Ja-a-a.» — —

Fadren (sarkastiskt): »Och du *njöt* intensivt kan jag tänka mig?»

Vilhelm: »Pappa, jag kan aldrig säga en lögn. *Det var en af de bästa cigarrer, jag någonsin rökat.*»

Eugen Kelly, den amerikanske millionär-bankiren, föddes i Irland för 82 år sedan. Han förtjenade penningarne för sin resa öfver till Amerika genom att vara handtlangare. Han hade icke ett öre när han kom öfver till Newyork 1831. Han blef först expedit i en butik och eger nu mellan 20 och 40 millioner kronor.

Hur kejsaren skjuter. En notis har nyligen varit synlig i de större tidningarne i Europa med anledning af tyske kejsarens jakt-lycka. En Berlinerkorrespondent berättar följande om hur därmed hänger tillhopa.

Som han endast kan begagna ena armen är kejsaren alltid ledsagad af en jägare, som har med sig ett andra gevär, alldeles lika med det kejsaren själf bär. Till jägarens åliggande hör att ladda geväret så snart det blifvit affyradt och räcka det till sin herre samt att alltid understödja det vid skjutningar. Då det är frågan om jakt å högdjur medföres en för ändamålet förfärdigad käpp, som nedstickes i jorden och hvilken tjenar till stöd för jägarens arm, som å sin sida återigen är stöd för kejsarens gevär Kejsaren missar sällan, tillägges det.

LITTERATUR.

Tidning för svensk Snabbskrift, utgifven af Pär Videgren och J. O. Gyllenspetz, Göteborg, i distrib. hos Wettergren & Kerber. Profnummer. Vi lyckönska anhängarne af Melins system till det egna organet. Intresset för stenografi är i jämnt stigande öfverallt, och hvad särskildt det *svenska* systemet, hvilket vi för öfrigt själfva haft tillfälle närmare studera, beträffar, så förklaras det af sakkunniga för att vara det mest lättlärda och mest praktiska utaf alla kända snabbskrifningssystem. Det föreliggande i lith. öfvertryck utförda numret, innehåller flera intressanta artiklar, skrifna dels med stenografisk, dels med vanlig skrift och utförd på ett sätt, som länder autografen till heder. Vi önska den lilla tidningen all möjlig framgång.

Där hemma i socknen. Folkmotiv af Johan Lindström (Saxon), Östersund. Wilhelm Skölds förlag. 78 sid. Genomläsandet af det lilla antikt utstyrda diktbäftet har förskaffat oss en angenäm stund. Särskildt anslående äro dikterna »Jag tog den med» och »Bondens dotter».

PRISTÄFLAN.

I detta nummer erbjudas alla prenumeranter och lösnummerköpare att täfla om ett pris af ***Tjugofem kronor*** *för insändandet af den* ***bästa och kvickaste anekdoten på högst 20 rader.***

Bestämmelser: *Afskilj den kupong, som finnes å omslagets sista sida nederst till venster samt bifoga den till det täflande manuskriptet, som torde underskrifvas med författarens namn och adress. Kuvertet skall vara försedt med påskriften »Täflan N:o 2», samt adresseras* ***Exp. af "Svithiod", Göteborg.*** *Tiden för täflingen utgår den 26 Januari. Utgången kungöres i det därpå följande numret.*

Extra pristäflan.

Ett pris af ***Ett hundra Kronor*** *utlofvas den, som* ***före den 1:ste nästkommande Februari*** *anskaffar de* ***flesta post****prenumeranterna å* ***Svithiod,*** *dock* ***minst*** *20 exemplar. — Den täflande har att å närmaste postanstalt i rekvirentens namn prenumerera å tidskriften, samt därefter på en gång till* ***Exp. af Svithiod, 34 Köpmansgatan, Göteborg,*** *insända duplettkvitton. Namnet på den person, som samlat de flesta prenumeranterna och hvilken genast erhåller den utfästade summan, kungöres i första februarinumret.*

Exp. af Svithiod.

HUFVUDBRYT.

Bidrag emottagas med tacksamhet.
Honorar efter öfverenskommelse.

Logogryf.

Poeter mig ofta besjunga;
jag finnes om sommar och vår,
och härligt jag synes att gunga
i gräset. Jag liknar en tår,
som glimrar och sedan försvinner.
— Om hösten jag visar mig ock.
På morgnarne blott du mig finner,
min syster om aftnarne dock.

På tio fötter syns jag vandra
mot er. Blif icke rädd för det.
Ej skall mig någon därför klandra. —
Hvad är det som en skral poet
tycks söka, och som gör att han
uti förtreten kastar penna
och icke mera skrifva kan.
Hvad bör du aldrig nånsin hysa
mot någon men'ska på vår jord.
Ett bofstreck, som dig kom att rysa.
Hvad finnes mycket i vår nord?
Hvad gör väl gräset fram på våren?
Hvem tog dig först uti sin famn?
Hvad är som balsam uppå såren?
En hufvudstad med gammalt namn.
I ost hvad kan du stundom finna?
I Israel ett släkte visst,
En flod, i Ryssland lär den rinna,
En fogel kommer så till sist.

Charad.

1.

Mitt *första* är ett djur.
Mitt *andra* är ett djur.
Mitt *hela* är ett djur.

2.

Uti mitt *första* man gör mitt *andra* med mitt *hela*.

Fyrkantgåta.

De mot hvarandra svarande horisontala och vertikala raderna bilda samma ord.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

1) en symbol, 2) en stat, 3) något bränslebesparande, 4) verb.

Bokstafsgåta.

Ordna följande bokstäfver, att de bilda ett svenskt ord

o, j, o, b, h.

Siffergåta.

1.	9.	10.
2.	7.	11.
3.	7.	4.
4.	7.	1.
5.	6.	10.
6.	12.	3.
7.	13.	1.
8.	4.	3.

Den första radens siffror lästa uppifrån nedåt (1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.) bilda namnet på en stad. — De olika raderna (1. 9. 10.— 2. 7. 11. etc.) beteckna, fastän i annan ordning: En fogel. Hvad som finnes på koppar. En matvara. Ett djur. En handelsplats. En siffra. En härskare. Ett sädesslag.

Lösningar

af Hufvudbryet i N:o 1.

Logogryfen: Julskinka, hvaraf fås orden: Nils, lin, lik, kula, skal, skalk, skinka, lans, klinka, jul, skina, sal, kil, ljus, mak, kask.

Latinska inskriften: Brita, ni kan ogenerad tala i detta rum.

Geogryferna: 1. Viskan. 2. Krakau. 3. Hull. 4. Lagan. 5. Vasa. 6. Sofia. 7. Kölen.

Förvandlingsgåtorna: Kung Midas, Victor Hugo, Svithiod, Yggdrasil, Herrljunga, Tannhäuser, Viktor Rydberg, Fädernas Gudasaga, Jerusalem.

SVITHIODIADER

Unge mannen: »Är din syster inne, Bob?»

Bob: »Hon är både inne och ute.»

»Både inne och ute? Hur kan det komma sig?»

»Det beror på hvem som kommer och söker henne.»

* * *

Mamma: »Hvad är det för något, John?»

John: »Huhuuu. i går föll jag och slog mig så.»

Mamma: »Skriker du för det i dag?»

John: »Du var ju inte hemma i går.»

* * *

A.: »Hvad tycker du om det här vädret?»

B.: »Utmärkt, förträffligt, och du?»

A.: »Jag också — min hustru har förkylt sig så att hon inte kan tala.

B.: »Detsamma har min!»

* * *

Professorn i kemi: Den vätska Ni ser i den här flaskan är den dödligaste af alla gifter. En enda droppe däraf på en katts tunga är nog för att döda den starkaste man.

* * *

Vanans makt. Vännen (på besök hos en tandläkare): »Mitt hufvud värker förskräckligt.»

Tandläkaren (frånvarande): »Hvarför låter du inte ta af det?»

* * *

Fröken Agnes (något bedagad): »Å (suckar).»

Pastor X (sympatiskt): »Hvarför suckar Ni?»

Fröken Agnes: »Åh, ingen älskar mig.»

Pastor X.: »Det finnes *en* som älskar Er.»

Fröken Agnes (ljuft): »Och det är?»

Pastor X.: »Han, som är öfver oss.»

* * *

Fru Peterson (ond): »Hvarför kommer du hem nu?»

Hr Peterson: »Kunde icke blifva längre (hick) min vän; alla värdshus äro stängda.

* * *

»Såg Ni hertigen af Veragua på Chicago utställningen?»

»Nej, men jag såg den ingångsport han hade passerat igenom, och så blef jag presenterad för en herre, hvars tå hertigen hade trampat, då han banade sig väg genom folkmassan.»

* * *

»Min gosse», sade Herr Fischer till sin 17-årige son, »jag har hört att du brukar gå bakom kulisserna på teatren».

»Nej, pappa, aldrig», ljög Thomas.

»Det var ledsamt» fortfor Herr Fischer med en suck, »jag hade annars ernat fråga dig om du inte ville taga mig med nästa gång du går dit.»

* * *

Förste gamle ungkarlen: »Jag undrar hvad som blifvit af Calle Johansson. Är han gift?»

Andre gamle ungkarlen: »Nej, endast död.»

* * *

Frun: »Akta dig, jag förlorar tålamodet.»

Herrn: »För Guds skull gå och förlora det, och försök aldrig mer finna det igen.»

* * *

Han: »Hvad var där i paketen, som man stal från dig.»

Hon: »Om jag skulle säga sanningen så var det cigarrer, som jag köpt till dig.»

Han: Åh min vän, jag är mycket ledsen — för tjufvens skull.»

* * *

Han: »Visserligen äro mina utsikter icke de ljusaste, vi skola få mycket att kämpa emot.»

Hon: »Älskling, vi hafva ju hvarandra.»

* * *

»Det där är ingenting» sade kapten X, »jag vet hvar där finnes en man, som om han kunde tala, skulle säga att han var 120 år gammal.»

»Hvar finnes han?» utbrast kapten Z.

»På kyrkogården» inföll kapten X lugnt.

* * *

»Jag fick 10 julklappar. Hur många fick du?»

»12.»

»Det var storartadt! Hvad var det?»

»Ett dussin ullstrumpor!

* * *

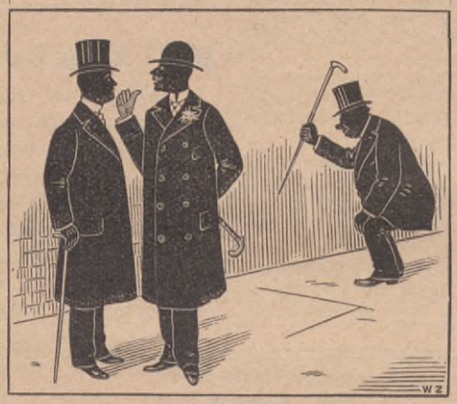

A. »Hvad är det med Pettersson därborta?»

B. »Jo, jag berättade nyss en Svithiodiad för honom; han lagar sig visst i ordning till att skratta.»

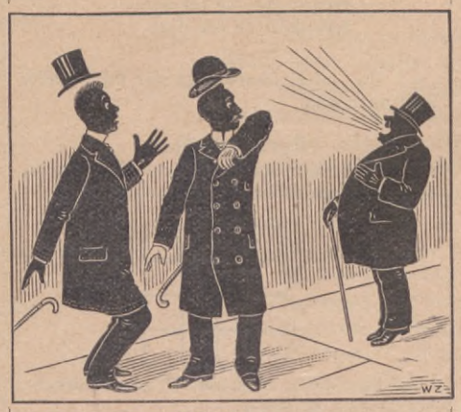

Skrattet!

Författare emellan. »Märkvärdigt, jag finner ingen marknad för min nya bok.»

»Har du försökt *grönsakstorget?*

* * *

»Hvem var det du skildes från just nu? Han såg så arg ut.»

»Det var doktor Z, jag önskade honom ett *godt* nytt år.

* * *

»Kan du »vippa» mig 25 kronor på en halftimme? Jag skall hemta en pels, om jag tagit på afbetalning, och måste förskottera 25 »raka», förstår du!»

»Åh, hut! Du har ju en bra ytterrock, hvad skall du med pels?»

»Nubba på'n, förstår du. Då får jag *50.*

* * *

Låtom oss skiljas! »Har du hört, att en firma i G. erhållit patent på en apparat, afsedd att separera *fuktiga* ämnen från *fasta?*»

»Åh, herre Gud, så bra; då behöfver man ju inte resa till Köpenhamn för att bli skiljd.»

* * *

Tröst.

Om X. i staden ryktet så förtäljer,
Att han igår blef »blåbandist»,
Och att i sorgen »bara sprit
Han gråter» — men att tårarne han sväljer!

* * *

Tröstlöst.

A. Se'n på en »titt» min svärmor kom
— Att gå igen ej talas om!
B. Dig lugna, bror!.. Och kanske snart det händer
Att villigt »näsan hon i vädret» vänder!
A. Ja, det, tyvärr är visst, min vän.
Då skall hon säkert gå igen!

Butcher.

* * *

Pelle Peterzon uppvaktade ifrigt den vackra och rika fröken Z, dotter till en värdshusvärd, i hvars familj han ock var gärna sedd, tills pappa upptäckte att Pelle hade friareplaner, en omständighet som gjorde att vännen Peterzon höfligt, men bestämdt afvisades.

»Jag tror jag går och gör af med mig,» klagade Pelle för en vän.

»Ja, rådde denne, gör det! Eller kanske det klokaste är att gå till *en bättre värd!*

* * *

Husjungfrun (i butiken): »Var god sänd fru Y. fem kannor senap strax.»

Bodbetjenten: »Hvad skall hon ha så mycket senap till?»

Husjungfrun: »Lillan är sjuk och doktorn har ordinerat ett senapsbad.»

* * *

Kaffemostern: »Åh se där, fröken Fanny, vi talade just om Er i går.»

Fröken Fanny: »Och jag som ändå försökt vara så respektabel.»

* * *

Svithiods expeditör

ler fortfarande, och kan icke annat!

Innehållsförteckning: *Sigrid Ettason. Den siste mannen* af C. M. *Naturfolkens räknekonst* af Anton Stuxberg. *Helsingborg och ångfärjan. »Nåskerrn»* af Jz. *Vira-termer* af K. A. Cervin. *En god cigarr.* Diverse. Litteratur. *Pristäflingar.* Hufvudbry. Svithiodiader. *Santina,* Roman af K. Telmann (på omslaget).

Utgifvare: Wald. Zachrisson. — Expedition: Göteborg, 34 Köpmansgatan. — Wald. Zachrissons Boktryckeri. — Papper från Grycksbo.

fikon, att ett helt middagssällskap kunde ha haft nog däraf. Söderns frukttid var inne med all dess öfverflödande skörd.

»En af de sista aftnarna i augusti, då jag vid solnedgångsstunden som vanligt satt i min löfhydda med boken framför mig på det runda stenbordet och hufvudet stödt mot handen i ett tillstånd midt emellan vaka och dröm, hörde jag plötsligt sakta steg bakom mig och frasandet af en klädning. Jag vände mig ej om fördenskull, men straxt efteråt hörde jag ett halfhögt utrop af förvåning och såg mig då om, snarare förargad än nyfiken. Bakom mig stod en ung flicka, som med handen öfver pannan skyddade ögonen mot de sista solstrålarna och som betraktade mig med stora, förvånade barnaögon. Omfluten af en bländande gloria såg jag henne, smärt och böjlig, med en gestalt af fulländadt jämnmått och ett ansikte så linierent, tjusande och huldt, att jag aldrig skådat dess make. Tvänne djupsvarta ögon skådade under ovanligt hvälfda bryn och öfver pannan krusade sig det blåsvarta, glänsande håret, som i en tjock fläta hängde nedåt ryggen. Det syntes, att hon ej för längesedan trampat ut barnskorna, och hon föreföll mig som en vårdag, kysk och frisk, omstrålad af ungdomens och jungfrulighetens hela behag. Jag förstummades vid hennes åsyn, liksom hon vid min, och en lång stunds tystnad rådde.

Därefter tog hon ett steg framåt, räckte mig handen och sade med halft frågande ton med ett soligt leende, som värmde min själ:

»Ah, Ni måste vara Signor Constantino? Och jag är Santina. Ni vet väl?»

Hon talade sitt språk utan provinsialism, något som man annars sällan hör i Neapel; men det föreföll hvarken konstladt eller ansträngdt utan endast, som om hon själf njöt af den rena klangen. Jag tryckte förläget hennes smala hand men betraktade henne med desto större välbehag under det jag svarade.

»Ja, jag är Signor Constantino. Och hur mycket jag hört talas om Er, Signorina, kan Ni lätt tänka Er, men jag visste icke, att Ni skulle komma hem redan i dag?»

»Det är också en öfverraskning», inföll hon gladt och lade därvid varnande fingret på mun, »jag har ingenting skrifvit till föräldrarna. När de komma hem till aftonmåltiden, skall jag stå där och då skall Ni få se på glädje! Från ångbåten har jag smugit mig hit upp mellan vingårdarna, och ingen menniska har sett mig. Och så tänkte jag, att jag först kunde springa hit ett tag, innan jag gick in, det är min älsklingsplats, skall Ni veta — är ej denna pergola härlig? Jag har haft hemlängtan därefter i Neapel.»

Hon sade allt detta okonstladt och naturligt med strålande lefnadslust och glädje öfver hemkomsten, och då jag svarade henne, att där också var min favoritplats, klappade hon i händerna och ropade: »Verkligen? Men då få vi lära oss att trifvas jämte hvarandra.» Och så såg hon på mig igen med sina stora barnaögon och fortfor: »Vet Ni, jag tänkte mig Er helt annorlunda — helt, helt annorlunda. De sade mig, att Ni var en vetenskapsman!»

»I en ringa grad är jag det också.»

»Så se de ej ut hos oss», genmälte hon med en skakning på hufvudet. »Ni skulle se våra Professorer vid Institutet! Alla voro gamla och hade glasögon och mycket litet hår; Professor Tozzaro hade till och med räfröd peruk till sitt gråa skägg, och när vi allsingenting kunde förstå af det han föreläste i fysik, slet han af peruken och kastade den förtviflad på golfvet, där den fick ligga, till dess någon af oss tog upp den och mycket artigt räckte honom den.» Efter sydländingarnas sätt åskådliggjorde hon sin berättelse med lifliga åtbörder. »Men Ni är ju ung», fortsatte hon, »visst ser Ni blek och mager ut, just som om Ni studerat för mycket, men så skall det väl vara. Och vår sköna luft här kan väl snart göra Er frisk igen, eller hur? Vet Ni hvad jag tänkte när jag hörde talas om Er?»

»Hvad tänkte Ni?» frågade jag, då hon tystnade och såg rätt fram för sig.

»Jag tänkte, att om Ni stannade en tid hos oss så kunde jag lära mig mycket af Er. Om Ni ville ha tålamod med mig — flitig och uppmärksam skulle jag nog vara. Vi lärde icke så mycket på Institutet, vi hade så många upptåg för oss att vi just icke hade tid att lära. Och ibland känner man sig så dum —

Hvarför skulle ej detta gå för sig än? Är jag för ung? Tror Ni ej att Ni skulle kunna få mer respekt för mig?»

»Jo, jo visst! Men Ni är ju ej här för att sitta vid böckerna alltid, är det ej så? Och så skulle Ni kanske icke tycka om en elev, som egentligen ingenting vet. Och påträngande är det också — att tala därom så snart vi blifvit bekanta. Men sådan är jag; jag säger hvad jag tänker, och nu vet Ni genast hvar Ni har mig. Ack, nu ringer det till Ave! Nu komma föräldrarne, och jag måste springa hem. Heliga Jungfru hvad det skall bli för en glädje! Och vi träffas ju i afton igen, Signor Professore? Adjö på en stund.»

Hon neg för mig med lätt behag och ilade sedan framåt gången med snabba och elastiska rörelser, som voro så osökta och formfulländadt graciösa, att hvilken skådespelerska som helst skulle kunna afundas henne. Och hos mig qvarlemnade hon en stämning af stilla lycka, hvars ursprung jag ej själf kunde fatta. Det var trollkraften hos denna naturliga ungdoms kvinlighet, som väckte en af alla passionens element obemängd förtjusning hos mig. Jag kunde ej heller neka mig att bli en osedd åskådare mellan föräldrar och dotter och smög mig derför genom pergolan fram till boningshuset, där jag under rankornas täta guirlander väntade, till dess Sor Bernardo och hans korpulenta äkta hälft skulle komma åter.

(Forts.)

Profnummer har utkommit af

Tidning för svensk Snabbskrift.

Organ för O. Melins system.

Redaktion:

*** * * Pär Videgren. J. O. Gyllenspetz. * * ***

GÖTEBORG.

Tidningen utsändes en gång i månaden och kostar blott kr. 2: 20 för helt år, halfår kr. 1: 40. Prenumeration sker på närmaste postanstalt eller bokhandel, i Göteborg hos tidningens bokhandelsdistributörer: *Wettergren & Kerber.*

Alla meddelanden till tidningen adresseras: »*Tidning för svensk Snabbskrift*», *Göteborg.*

Profnummer sändes kostnadsfritt.

Boktryckeri-Kalendern

1894

är nu utkommen.

*** * Pris Kr. 1.50. * ***

Förlag:

Hypoteksföreningen för Vestkustens Städer

omfattande städerna *Laholm, Halmstad, Falkenberg, Varberg, Kongsbacka, Göteborg, Marstrand, Kungelf* och *Strömstad* samt *Lysekil* och *Trollhättan,* utlemnar

Amorteringslån

mot säkerhet i stadsfastigheter.

Kontor i Göteborg: **Magasinsqvarteret 1 & 2.**

KUPONG för pristäflingen i Svithi N:o 2, 1894.

Plats sökes.

Inspektor.

En medelålders duglig inspektor med finfina referenser önskar plats till den 24 april, då nuvarande anställningen på egen begäran lemnas. Svar till **B. A.** Svithiods Exp.

Ung flicka

önskar plats i respektabel familj för att gå frun tillhanda. Pretentioner små. — Anbud emotses tacksamt under adress »**ung flicka**». Göteborg. Poste restante.

Plats finnes.

En ung man med god skolunderbyggnad, rask, villig och energisk, med föräldrahem i Göteborg, erhåller stadigvarande anställning. Närmare meddelar Exp. af Svithiod.

Kommissionärer.

Dugliga, inarbetade kommissionärer sökas öfver hela Sverige för distribuering mot hög provision af **SVITHIOD.**

* Redaktris *

för Hufvudbryafdelningen i Svithiod sökes. Anbud emotses med första. Red. af SVITHIOD.

Var god se efter

på edra gamla bref från 1852—1858 om derå skulle finnas några frimärken. Sådana uppköpas till höga priser af **J. Hyberg, Nääs, Floda station.**

Stående annonser

från Herrar **Läkare, Jurister** m. fl. m. fl. införas till **billigaste pris i Svithiod.**